

Miljøgodkendelse

- efter § 16 a, stk. 2 i Husdyrbrugloven

Fjerkræbruget

Munklindevej 37

7441 Bording

Afgørelsesdato: 20. marts 2019

Copyright

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto - er gengivet af Ikast-Brande Kommune med tilladelse fra Cowi. DDO ©, Copyright COWI.

Lovgivning

Al lovgivning er benævnt med populærtitel. En samlet oversigt over lovgivning findes i Bilag 1.

Indhold

DATABLAD	5
ANSØGNINGEN	6
AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	6
VILKÅR	7
LOVGRUNDLAG	9
IE-HUSDYRBRUG	9
BIAKTIVITETER	9
OFFENTLIGGØRELSE OG ORIENTERING AF NABOER	9
REVURDERING	10
GYLDIGHED	10
HELT ELLER DELVIST BORTFALD AF AFGØRELSEN	10
ANDRE GODKENDELSER, TILLADELSER OG DISPENSATIONER	10
BELIGGENHED OG PLANLÆGNINGSMÆSSIGE FORHOLD	10
PLACERING AF ANLÆGGET	10
LANDSKABELIGE OG GEOLOGISKE VÆRDIER	12
KULTURHISTORISKE VÆRDIER	13
NATUR	14
PÅVIRKNING AF NATUR	14
PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER	17
JORD, GRUNDVAND OG OVERFLADEVAND	17
FORURENING OG GENER	18
LUGT	18
STØJ	20
STØV	21
FLUEGENER OG UHYGIEJNISKE FORHOLD	21
LYS	22
AFFALD	22
OLIE- OG KEMIKALIEOPBEVARING	22
TRANSPORT	23
SPILDEVAND	24
HÅNDBLING OG OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING	24
ANVENDELSE AF BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	25
BAT – TEKNIK MED HENBLIK PÅ REDUKTION AF AMMONIAKEMISSION	25
BAT – RÅVARER	26
BAT – VAND OG ENERGI	26
BAT – MANAGEMENT	27
FRAVALGTE BAT-VIRKEMIDLER	27

SAMLET VURDERING OM ANVENDELSE AF BAT	27
MILJØKONSEKVENSRAPPORT	28
ALTERNATIVER, ELLER OPHØR AF DRIFTEN	29
KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING.....	29
KLAGEVEJLEDNING	30
INTERESSENTLISTE FOR HØRINGSPERIODE OG OFFENTLIGGØRELSE	31
BILAG.....	31

Datablad

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	28998724
Husdyrbrugets navn	Andersminde
Beliggenhedsadresse	Munklindevej 37
Postnummer	7441
By	Bording

Ansøger

Ansøgersnavn	Henrik Gammelgård
Ansøgeradresse	Munklindevej 37
Ansøgerpostnummer	7441
Ansøgerby	Bording
Ansøgertelefon	22791515
Ansøger-email	Henrik@foderladen.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	7560011031
CHR numre	18282

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 4e - Stubkær By, Bording
Matrikel: 4s - Stubkær By, Bording
Matrikel: 1ds - Munklinde, Ilskov
Matrikel: 1dz - Munklinde, Ilskov

Ansøgningen

Ikast-Brande Kommune har den 3. januar 2019 modtaget en ansøgning om en § 16 a miljøgodkendelse jævnfør *Husdyrbrugloven*, af husdyrbruget, Munklindevej 37, 7441 Bording.

Der er søgt om en miljøgodkendelse efter "stipladsmodellen", for at opnå en mere fleksibel produktion af husdyrbruget, så antallet og sammensætningen af slagtekyllinger frit kan ændres inden for rammerne af dyrevelfærdsreglerne. En sådan fleksibilitet er ikke mulig i forhold til husdyrbrugets nuværende produktionsret.

Baggrunden for udarbejdelse af nærværende miljøgodkendelse er, at Ikast-Brande Kommune ved tilsyn og tidligere afgørelser har overset, at husdyrbruget skulle have en miljøgodkendelse på grund af antallet af stipladser (mere end 40.000 kyllinger ad gangen). Husdyrbruget var i drift på det tidspunkt, hvor godkendelsespligten – i den danske udmøntning af EU-reglerne – alene var defineret ud fra antallet af dyreenheder. Husdyrbruget var ikke godkendelsespligtigt i den sammenhæng, og det har ikke i mellemtiden foretaget ændringer, som har kunnet medføre forøget forurening. Med baggrund i dette har Ikast-Brande Kommune, efter aftale med ejer, efter omstændighederne i sagen og de almindelige retsgrundsætninger, valgt selv at indhente de oplysninger, der er nødvendige for at kunne træffe en afgørelse om miljøgodkendelse efter de nugældende regler i *Husdyrbruglovens* § 16 a, stk. 2.

Husdyrbruget har et samlet produktionsareal på 2.458 m², hvorpå der er slagtekyllinger. Der foretages ikke bygningsmæssige ændringer.

Afgørelse om miljøgodkendelse

Ikast-Brande Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse til ejendommen beliggende på Munklindevej 37, 7441 Bording, med de stillede vilkår. Det er Ikast-Brande Kommunes vurdering, at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Miljøgodkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke etableres, udvides eller ændres på husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg før det er anmeldt og godkendt af Ikast-Brande Kommune. Således må husdyrbruget ikke uden kommunens forudgående godkendelse eller tilladelse udvides eller ændres på en måde, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøgodkendelse.

Miljøgodkendelsen, med de tilknyttede vilkår og forudsætninger, erstatter vilkår og forudsætninger for ejendommens drift, som har været stillet og forudsat i forbindelse med tidligere vurderinger af husdyrbruges virkninger på miljøet.

Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 16 a, stk. 2, i *Husdyrbrugloven*, samt reglerne i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*ⁱⁱ. Begrundelsen for afgørelsen fremgår i det efterfølgende.

Vilkår

Der er stillet følgende vilkår for udnyttelsen af miljøgodkendelsen:

1. Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøgodkendelsen med tilhørende bilag.
2. Produktionsareal, dyretyper og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten og kortet nedenfor:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1	1131	Mekanisk ventilation	6 m	(#133852) Flexgruppe: Slagtekyllinger	0	1005
Stald 2	1661	Blandet ventilation	6 m	(#133853) Flexgruppe: Slagtekyllinger	0	1453
Sum						2458

3. Eventuelle ændringer i ejerforhold eller i hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift skal meddeles til Ikast-Brande Kommune.
4. Der skal til enhver tid være et eksemplar af miljøgodkendelsen på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og eventuelle ansatte på husdyrbruget skal være bekendt med de stillede vilkår.
5. Husdyrbruget skal have procedurer for korrigerende handlinger ved eventuel overskridelse af generelle miljøregler, og af miljøgodkendelsens vilkår. Disse procedurer kan helt eller delvist

være formuleret i en beredskabsplan – jævnfør vilkår 6.

6. Der skal forefindes en til enhver tid opdateret – og dateret - beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det omgivende miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Beredskabsplanen skal være udarbejdet senest 3 måneder efter datoen for afgørelse af miljøgodkendelsen, og indeholde en målfast afløbsplan.

7. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

8. Husdyrbrugets årlige energi- og vandforbrug skal registreres, og registreringerne for perioden siden Ikast-Brande Kommunes seneste regelmæssige tilsynsbesøg skal fremvises på kommunens forlangende.

9. Der skal på ejendommen foretages en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer eller skadedyr på husdyrbruget, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (www.dpil.dk/).

10. Såfremt Ikast-Brande Kommune modtager klager over støj fra husdyrbruget med tilknyttede aktiviteter, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for overholdelse af nedenstående støjkrav. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau må ikke overstige følgende værdier ved nabobeboelser:

Dag	Tidspunkt	Støjniveau
Mandag - fredag	kl. 7 - 18	55 dB(A) ¹
Lørdag	kl. 7 - 14	
Mandag - fredag	kl. 18 - 22	45 dB(A)
Lørdag	kl. 14 - 22	
Søndag	kl. 7 - 22	
Alle dage	kl. 22 - 7	40 dB(A)

De anførte grænseværdier for støjbidraget regnes for overholdt, hvis de ikke overskrides af en måling eller beregning, der er midlet over en periode, som afhænger af tidspunktet på døgnet således:

For dagperioden, kl. 7.00 – 18.00 alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer,

¹ dB(A) = Decibel(A)-skalaen som internationalt bruges i forbindelse med måling af svag lyd.

for aftenperioden, kl. 18.00 – 22.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede time, og

for natperioden, kl. 22.00 – 7.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede halve time.

11. Ved eventuelt varigt ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Alt miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet på grundlag af de oplysninger, der er i ansøgningskema nr. 209145, version 2, som beregnet via www.husdyrgodkendelse.dk den 14. januar 2019.

Husdyrbruget er omfattet af § 16 a, stk. 2, da der er flere end 40.000 stipladser til fjerkræ.

Miljøgodkendelsen er udarbejdet efter *Husdyrbrugloven*, hvor EU's VVM-direktivⁱⁱⁱ og IE-direktiv^{iv} er indarbejdet.

IE-husdyrbrug

IE-husdyrbrug er defineret som husdyrbrug, der har aktiviteter omfattet af § 16 a, stk. 2, nr. 1-3, i *Husdyrbrugloven*.

Da husdyrbruget har flere end 40.000 stipladser til fjerkræ, så er det omfattet af IE-direktivet.

Der er krav om, at godkendelsesindehaver dels skal informere kommunen om manglende overholdelse af vilkår, dels give kommunen besked ved ophør som IE-husdyrbrug, og i den forbindelse komme med en redegørelse i forhold til *Jordforureningsloven*^v § 38 k.

Biaktiviteter

Efter det oplyste er der ikke eksisterende biaktiviteter på husdyrbruget, som er omfattet af krav om godkendelse, tilladelse m.v. efter *Miljøbeskyttelsesloven*^{vi} eller regler udstedt i medfør af loven. Der er endvidere ikke i forbindelse med den aktuelle ansøgning om miljøgodkendelse søgt om sådanne biaktiviteter, der forudsætter godkendelse, tilladelse m.v. efter anden lovgivning.

Offentliggørelse og orientering af naboer

Ansøgningen blev for-annonceret i 14 dage fra den 14. januar 2019 på Ikast-Brandes Kommunes hjemmeside, www.ikast-brande.dk. Offentligheden har dermed haft mulighed for at se ansøgningen og anmode om at få tilsendt et udkast til afgørelse, jævnfør § 55 i *Husdyrbrugloven*.

For-annonceringen gav ikke anledning til anmodninger om at se udkastet eller bemærkninger til det ansøgte.

Ansøger, har haft et udkast til afgørelsen i høring fra den 12. februar 2019 med 30 dages frist for kommentarer. Naboer og andre berørte blev den 12. februar 2019 orienteret om udkastet og om hvordan de kunne rekvirere udkastet til afgørelse. De fik også en frist på 30 dage til at kommentere udkastet.

Afgørelsen om miljøgodkendelse er truffet den 20. marts 2019, og offentliggøres på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside www.ikast-brande.dk/politik/hoeringer den 21. marts 2019.

Revurdering

Miljøgodkendelsen skal, jævnfør *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering og ajourføres om nødvendigt af hensyn til udviklingen i den bedste tilgængelige teknik. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet otte år fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget første gang blev godkendt. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2027.

Dog tages en godkendelse af et IE-husdyrbrug op til revurdering, når der er offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste del af husdyrbrugets aktiviteter. Revurderingen tilrettelægges på en sådan måde, at husdyrbruget kan overholde kravene senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-Tidende.

Gyldighed

Miljøgodkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Helt eller delvist bortfald af afgørelsen

Hvis miljøgodkendelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af miljøtilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Tilladelsen er udnyttet, når mindst 25 procent af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Driftsmæssig udnyttelse er opnået, når der på det pågældende produktionsareal produceres mindst 50 procent af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Andre godkendelser, tilladelser og dispensationer

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at en miljøgodkendelse efter reglerne i *Husdyrbrugloven* ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Der skal derfor eksempelvis – i det omfang, at det er relevant i det konkrete tilfælde – søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Ikast-Brande Kommune.

Beliggenhed og planlægningsmæssige forhold

Placering af anlægget

Krav til placering af anlæg m.v.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug samt udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt:

- i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende
- i en afstand mindre end 50 meter fra de to ovennævnte områder
- i en afstand mindre end 50 meter fra en nabobeboelse.

Derudover er der følgende afstandskrav:

- 25 meter til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning
- 50 meter til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning
- 15 meter til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m² – ved etablering af gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning skal der desuden være mindst 100 meter til åbne vandløb og til søer større end 100 m²
- 15 meter til offentlig vej og privat fællesvej
- 25 meter til levnedsmiddelvirksomhed
- 15 meter til beboelse på samme ejendom
- 30 meter til naboskel.

Endelig skal ny bebyggelse som udgangspunkt placeres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, lige som byggeriet skal være erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Husdyrbrugets produktionsanlæg ligger samlet på adressen Munklindevej 37, 7441 Bording. Ejendommen er placeret i et område med flere større landbrugsproduktioner og bygningernes højde, udformning og farver gør at ejendommen falder naturligt ind i landskabet. Vurderingen er endvidere, at ejendommen med de store afstande til eksempelvis fredede områder, udpegede beskyttelseslinjer (eksempelsvis sø, skov og vandløb) og bevaringsværdige områder (geologiske, kultur historiske) ikke har en negativ indflydelse på disse.

Situationsplan for ejendommen fremgår af kortbilag 1.

Produktionsanlægget ligger ca. 5,6 km nordvest for Bording Kirkeby, der er nærmeste byzone, og ca. 2,2 km vest for nærmeste sommerhusområde, Karupvej Vest, Skyggehale. Nærmeste landsby er Munklinde, der ligger ca. 1,3 km nord for produktionsanlægget, som også er det nærmeste område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, se kortbilag 2. Nærmeste nabobeboelse med landbrugspligt (og som ikke ejes af ansøger) ligger ca. 280 meter vest for det nærmeste staldhjørne. Mens nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er ca. 470 meter i vestlig retning. Der sker ingen nybyggeri, eller ændringer i de eksisterende stalde i forbindelse med den nye miljøgodkendelse.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune konstaterer, at de generelle afstandskrav er overholdt.

Desuden ændres der ikke på de eksisterende bygninger, lige som der ikke bygges nye stalde eller gødningsopbevaringsanlæg, hvorfor det ikke er relevant at vurdere på afstandsforholdene i *Husdyrbruglovens* §§ 6 og 8.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne fra produktionsanlægget begrænses, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug samt de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes.

Landskabelige og geologiske værdier

Landskabelige bevaringsværdier

Landskaberne i Ikast-Brande Kommune er meget varierede med forskellige landskabelige værdier. Fra det kuperede og varierede dallandskab (Søhøjlandet) øst for den jyske højderyg til det flade

slettelandskab med heder og plantager vest for højderyggen. Vi ønsker at bevare og beskytte de vigtigste landskabelige bevaringsværdier i Ikast-Brande Kommune. Det vil sige de landskaber, der i kraft af dramatik, mangfoldighed eller monoton besidder en særlig fortællerværdi, æstetisk værdi eller rekreativ værdi.

I Kommuneplan 2017-2029 for Ikast-Brande Kommune er de landskabelige bevaringsværdier delt op i to kategorier: værdifulde landskaber (bevaringsværdige landskaber) og uforstyrrede landskaber (og større sammenhængende landskaber).

De værdifulde landskaber (bevaringsværdige landskaber) rummer en stor fortællerværdi for eksempel ådalene i de store åsystemer med deres søer og dalstrøg, bakkeøerne på smeltevandssletterne samt hederne og plantagerne. Ofte kan man aflæse, hvordan landskabet er skabt. For eksempel er Søjlandet mod øst stærkt præget af den sidste istid, isens bevægelser og isens afsmeltning.

De uforstyrrede landskaber (større sammenhængende landskaber) er generelt almindelige, sammenhængende landskabsområder i det åbne land. De er præget af landbrug og skovbrug, mindre landsbyer, bebyggelser og småveje m.m. spredt i landskabet. At landskabet er uforstyrret betyder, at landskabet som udgangspunkt ikke er visuelt og støjmæssigt påvirket af større tekniske anlæg som for eksempel større el-ledningsnet, veje, store produktionsanlæg, vindmøller, master, større virksomheder og større by- og sommerhusområder m.m.

Geologiske bevaringsværdier

De geologiske værdier omfatter lag i jorden (jordprofiler) eller sammenhængende landskabsformer. De har betydning for forskning, undervisning og fortællingen om landskabets tilblivelse. Det er derfor vigtigt, at der er adgang til de geologiske værdier, og at de ikke bliver sløret af beplantning, byggeri og andre former for anlæg.

De fleste geologiske værdier indeholder betydelige fortællinger om en egn natur og kultur. Ikast-Brande Kommune rummer fortællingen om, hvordan isen formede det jyske landskab. Fra det kuperede morænelandskab i øst omkring Nørre Snede til den flade og let skrånende smeltevandslette med spredte bakkeøer og brede ådale, der strækker sig mod nord og vest.

Udpegningerne i Kommuneplan 2017–2029 for Ikast-Brande Kommune er primært nationalt udpegede geologiske værdier:

- Søjlandet
- Isenbjerg
- Bølling Sø
- Kulsø-Rørbæk Sø
- Sepstrup-Vrads Sande.

Dog er der også en enkelt lokal udpegning – Linnebjerg – som er en bakkeø nordvest for Faurholt.

Områder af geologisk interesse er især sårbare over for, at man graver materialer og opfyldning bort. Det kan få den konsekvens, at man kommer til helt at udlette geologiske informationer.

Kommunen konstaterer

Staldanlægget er ikke beliggende indenfor eller i nærheden af:

- bevaringsværdige landskaber

- større sammenhængende landskab
- geologisk bevaringsværdi
- Sø og å-beskyttelseslinjer
- Skovbyggelinjer (300 meter)
- Kirkebyggelinjer / kirkezoner indenfor 300 meter fra anlægsdelen

Kommunen vurderer

Der bygges ikke nyt i forbindelse med denne miljøgodkendelse, hvorfor Ikast-Brande Kommune vurderer, at det ikke er relevant at foretage en nærmere vurdering i forhold til de landskabelige og geologiske værdier.

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at en ny miljøgodkendelse efter "flexmodellen" – og driften af husdyrbruget i øvrigt – ikke vil forringe landskabets karakter og fortællerværdi i de udpegede landskabsområder
- at en ny miljøgodkendelse efter "flexmodellen" – og driften af husdyrbruget i øvrigt – ikke vil medføre væsentlige landskabelige ændringer i forhold til den eksisterende tilstand.

Kulturhistoriske værdier

Kulturhistoriske værdier

Landskabet i Ikast-Brande Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Samfundsudviklingen følger hele tiden nye lag til kulturhistorien i landskabet. Overalt finder vi historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. De kulturhistoriske værdier knytter sig til historien om, hvordan mennesket opdyrkede heden og udnyttede jordens ressourcer til overlevelse. Værdierne knytter sig også til historien om, hvordan jernbanen og Hærvejen har skåret sig gennem landskabet og dannet grundlaget for byerne.

Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor betydning for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener de en særlig beskyttelse.

I Kommuneplan 2017-2029 for Ikast-Brande Kommune er de vigtigste kulturhistoriske værdier i kommunen udpeget. De kulturhistoriske værdier er delt op i to kategorier: Værdifulde kulturmiljøer og kulturhistoriske bevaringsværdier.

De værdifulde kulturmiljøer kan for eksempel være kulturmiljøer, der afspejler en bestemt tidsepoke eller en landsbytype, et område med en koncentration af fortidsminder som gravhøje og arkæologiske fund eller kirker med kirkegårde og deres omgivelser.

De kulturhistoriske bevaringsværdier kan for eksempel være mindesten og monumenter, enkeltgravhøje, fredede og bevaringsværdige bygninger og anlæg eller sten- og jorddiger, alléer og levende hegn.

Udpegningen af kulturhistoriske værdier betyder, at når der udvikles inden for eller umiddelbart uden for de udpegede områder, så skal det ske med viden om og under hensyntagen til de kulturhistoriske værdier. På den måde kan det undgås, at de kulturhistoriske elementer og spor går tabt eller bliver forringet.

Jævnfør Kommuneplan 2017–2029 for Ikast-Brande Kommune, skal det undgås, at nyt byggeri, anlæg eller ændringer i landskabet udformes eller placeres på en måde, der forringer oplevelsen eller kvaliteten af de udpegede kulturhistoriske værdier.

Kommunen konstaterer

Staldanlægget er ikke beliggende indenfor eller i nærheden af:

- Fredede fortidsminder
- Fredede områder
- Beskyttede sten- og jorddiger
- Kulturhistoriske bevaringsværdier
- Værdifulde kulturmiljøer.

Som nævnt bygges der ikke nyt i denne sag, hvorfor Ikast-Brande Kommune vurderer, at det ikke er relevant at vurdere nærmere i forhold til de kulturhistoriske værdier.

Natur

Påvirkning af natur

Den samlede ammoniakemission i ansøgt og i 8-års drift² fra husdyrbruget er vist i nedenstående tabel:

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	1.818,9	0,0	1.818,9
Nudrift	1.818,9	0,0	1.818,9
8 års-drift	1.547,3	0,0	1.547,3

Der er således en meremission på 271,6 kg N pr. år fra husdyrbruget i ansøgt drift sammenlignet med driften for 8 år siden. Ændringen i ammoniakemissionen fra 8 års-drift til nudrift skyldes en velfærdsudvidelse, der havde som formål, at sikre overholdelsen af dyrevelfærdsreglerne.

Ammoniak og natur

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfaldet) fra et husdyrbrug vil – afhængigt af flere forhold – på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition, som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for ca. 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere om en udvidelse/ændring af et husdyrbrug kan føre til tilstandsændringer i nærliggende naturområder.

I henhold til *Husdyrbrugloven* er etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller

² 8 års-drift: Den drift som var tilladt 8 år før ansøgningstidspunktet.

gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug, ikke tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end ti meter til, eller helt eller delvis inden for, nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) eller nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **uden for** internationale beskyttelsesområder. Der er tale om en forbudszone.

Natura 2000-områder er naturområder som, set i et europæisk perspektiv, er særligt værdifulde. Der er tale om en fælles betegnelse for Habitat-, Ramsar³- og Fuglebeskyttelsesområderne. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU.

Jævnfør *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, defineres naturtyperne, omfattet af *Husdyrbrugloven*, i tre kategorier:

Kategori 1-natur: Nærmere bestemte naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder.

Kategori 2-natur: Visse naturtyper beliggende **uden for** internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer samt heder større end ti ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens*^{vii} § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens* § 3.

Kategori 3-natur: Naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter *Naturbeskyttelseslovens* § 3, og nærmere definerede ammoniakfølsomme skove, der er beliggende **uden for** de internationale naturbeskyttelsesområder.

Der er fastsat forskellige beskyttelseskrav i forhold til de forskellige naturkategorier. Den tilladte maksimale **totaldeposition** fra et husdyrbrug til kategori 1-natur er afhængig af antallet af andre husdyrbrug i nærheden (Antallet af andre husdyrbrug i området er defineret efter nærmere regler om vurdering af kumulation – se nedenfor). Hvis der ikke er andre husdyrbrug, må der fra husdyrbruget, som den aktuelle ansøgning drejer sig om, som hovedregel højst være en **totaldeposition** på 0,7 kg N pr. ha pr. år. Er der ét husdyrbrug udover husdyrbruget, der søger, falder den højst tilladelige **totaldeposition** til 0,4 kg N pr. ha pr. år, og endelig, hvis der er mere end ét husdyrbrug udover husdyrbruget, der søger, må totaldepositionen fra husdyrbruget, der søger, maksimalt være 0,2 kg N pr. ha pr. år.

Antallet af husdyrbrug i nærheden opgøres som en summering af:

- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N (ammoniakkvælstof) pr. år inden for 200 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 meter.

³ Ramsarområder ligger alle inden for de udpegede fuglebeskyttelsesområder. Ramsarområder er beskyttede vandområder med særlig betydning for fugle.

(Afstandene måles mellem det mest kritiske naturpunkt og et nærmere defineret centrum for det eller de pågældende husdyr).

Den maksimale tilladte **total**deposition til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år, mens kommunen i forhold til kategori 3-natur efter nærmere kriterier skal foretage en konkret vurdering af, om der er tale om en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser og af, om der skal stilles krav til den maksimale **mer**deposition. Kravet må dog ikke være under en maksimal merdeposition på 1,0 kg N pr. ha pr. år.

Kommunen skal vurdere om ændringen af et husdyrbrug kan føre til tilstandsændringer i nærliggende naturområder. Vurderingen tager udgangspunkt i, om det ansøgte vil medføre en totaldeposition eller en merdeposition, som vil resultere i en tilstandsændring af den pågældende naturtype.

I IT-ansøgningen er der lavet beregninger af total- og merdeposition fra husdyrbruget til den omkringliggende natur. Beregningerne sandsynliggør, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning med kvælstof til omkringliggende kategori 1-3-natur.

Kategori 1-natur

Nærmeste kategori 1-natur er en tør hede beliggende i Kompedal Plantage ca. 5 km øst for husdyrbruget. Området hører ind under habitatområde nr. 228, Stenholt Skov og Stenholt Mose. Den beregnede ammoniakdeposition til nærmeste kategori 1-natur viser, at totaldepositionen efter ændringen af husdyrbruget vil være 0,0 kg N pr. ha pr. år.

Da beregningen viser, at området modtaget en totaldeposition på under 0,2 kg N pr. ha pr. år betyder det desuden, at beskyttelseskriteriet er overholdt, uanset hvor mange husdyrbrug der i øvrigt måtte være i nærheden.

Kategori 2-natur

Nærmeste kategori 2-natur er en Hede, som ligger ca. 1,8 km sydvest for husdyrbruget. Beregningen til nærmeste kategori 2-natur viser, at totaldepositionen efter ændringen af husdyrbruget, også her vil være 0,0 kg N pr. ha pr. år. Den maksimale tilladte totaldeposition til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år, hvorfor beskyttelsesniveauet er overholdt.

Kategori 3-natur

Nærmeste kategori 3-natur er en mose, som ligger ca. 900 meter nordøst for husdyrbruget. Der ligger også en mose ca. 1 km nord for anlægget. Til begge moser viser beregninger, at merdepositionen efter "ændringen" af husdyrbruget, vil være 0,1 kg N pr. ha pr. år. Udover § 3-moserne ligger der i en afstand af ca. 1.000 meter to hede-områder øst og sydøst for anlægget. Beregningerne til hederne, viser en merdeposition på henholdsvis 0,1 og 0,0 kg N pr. ha pr. år.

Der ligger også en potentielt ammoniakfølsom skov ca. 700 meter nordvest for husdyrbruget. Beregningen hertil viser, at merdeposition efter ændringen af husdyrbruget vil være 0,2 kg N pr. ha pr. år. Da dette er lavere end beskyttelsesniveauet, er der ikke foretaget en vurdering af, hvorvidt skoven reelt er ammoniakfølsom. Alt i alt er beskyttelsesniveauet til kategori 3-natur overholdt.

Naturområderne fremgår af kortbilag 3 og 4.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at kravene om maksimalt tilladt totaldeposition på kategori 1- og kategori 2-natur er overholdt. Samtidig er kravet til merdeposition til kategori 3-natur overholdt. Ikast-Brande Kommune vurderer derfor, at ændringen ikke vil medføre en forøgelse af ammoniakdepositionen i de øvrige omkringliggende naturområder, der ligger ud over det, som naturområderne kan tåle.

Påvirkning af bilag IV-arter

Ammoniakbelastning af yngle- eller rasteområder for bilag IV-dyrearter og bilag IV-planterarter

Af EF-habitatdirektivets^{viii} bilag IV fremgår en række dyre- og planterarter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden eller udenfor et af de udpegede Natura 2000-områder. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder. For planterarterne er der blandt andet forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Kun en del af de arter, der er anført i bilag IV, findes i regionen, men vandflagermus, sydflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og ulv findes i området. Husdyrbrugets ammoniakemission vil - som beskrevet i ovenstående afsnit - ikke medføre en forringelse af de nærliggende naturområder.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at der i forbindelse med overgangen til en ny miljøgodkendelse ikke vil ske ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for bilag IV-arters trivsel
- at driften af husdyrbruget samlet set ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a), samt ikke vil medføre ødelæggelse af livsstadier af de planterarter, som er optaget i ER-habitatdirektivets bilag IV, litra b).

Jord, grundvand og overfladevand

Miljøpåvirkningen fra kvælstof, fosfor, ammoniak og zink i forhold til jord, grundvand og overfladevand begrænses via generelle miljøregler. Der er gennem lovgivningen fastsat regler om anvendelse af gødning i jordbruget med henblik på at beskytte jord, grundvand, vandløb, søer, havområder, herunder kystvande mod forurening samt med henblik på at beskytte naturen med dens bestande af vilde dyr og planter. Der er i den forbindelse fastsat lofter for den højst tilladelige mængde udbragt kvælstof og fosfor pr. ha fra gødning, og der er bestemmelser om anvendelse af efterafgrøder for at mindske kvælstofudvaskningen. Ligeledes er der fastsat regler om anvendelse af bestemte udbringningsteknikker - eksempelvis langs visse naturtyper.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at det ansøgte ikke indebærer nogen væsentlig virkning på jord, grundvand og overfladevand - herunder Natura 2000-vandområder⁴ - når de til enhver tid gældende generelle miljøregler over holdes.

⁴ Natura 2000-områder er et netværk af beskyttede naturområder i EU.

Forurening og gener

Lugt

Lugtgener fra anlæg

Lugten fra husdyrbrug kommer fra stalde, gødningsopbevaring og i forbindelse med håndtering og udbringning af husdyrgødning. Den lugt, der udledes fra stalde og lignende husdyranlæg angives som "lugtemissionen". Størrelsen på emissionen fra et husdyranlæg afhænger af, hvilke dyretyper der er på stald, hvilken staldtype der er tale om, og hvor stor en overflade, der afsættes husdyrgødning på.

Landzone betragtes normalt som landbrugets arbejdsområde, hvilket betyder, at beboere i landzone skal tåle en del lugtgener.

Der er dog i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* fastsat en række lugtgenekriterier og tålegrænser for lugt i forhold til tre område- og beboelsestyper: Byzone, visse områder i landzone⁵ og enkeltbolig (uden landbrugspligt og som ikke ejes af den ansvarlige for husdyrbrugets drift) i landzone, på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E⁶ pr. m³ luft efter Miljøstyrelsens lugtmodel og 1, 3 og 10 LE⁷ pr. m³ luft efter den såkaldte FMK-model⁸. Tålegrænserne er et udtryk for den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende område- eller beboelsestype.

Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område- eller beboelsestype, hvor de fastsatte tålegrænser netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte tålegrænser ikke overskrides i mere end 1 procent af tiden – svarende til ca. 7 timer i alt om måneden.

Gyllebeholdere er ikke inkluderet i lugtberegningerne, da de er omfattet af generelle afstandsregler.

Lugtgeneafstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter af byzone eller visse områder i landzone er andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år. Tilsvarende forøges lugtgeneafstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig i landzone uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften af det husdyrbrug, som den aktuelle ansøgning drejer sig om. Dette sker for at tage højde for den samlede lugtpåvirkning (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning, som andre husdyrbrug i området måtte give anledning til.

Lugtgeneafstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for en af de nævnte område- eller beboelsestyper. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer, som regel medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

⁵ "Visse områder i landzone" indbefatter: Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende samt beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end seks beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget (samlet bebyggelse).

⁶ OU_E = Lugt-enheder (Odour Units) bestemt efter den europæiske standard for lugtanalyse, hvor 1 OU_E er grænsen for, hvornår den pågældende lugt kan erkendes.

⁷ LE: Lugtenheder

⁸ FMK-modellen er udarbejdet af den tidligere Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK)

Miljøstyrelsens ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk beregner hvilke afstande, der mindst skal være fra staldanlægget til de forskellige beboelsestyper for at lugtkravene er overholdt.

Da der ikke er andre ejendomme med en ammoniakfordampning over 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 100 meter af enkeltbolig uden landbrugspligt eller indenfor 300 meter i forhold til visse områder i landzone og byzone, er der i nærværende sag ikke nogen kumulativ effekt.

Af efterfølgende tabel fremgår den aktuelle afstand (ukorrigerede geneafstand) fra ejendommens lugtcentrum til henholdsvis nærmeste nabo uden landbrugspligt, visse områder i landzone og byzone samt geneafstanden til samme områder. Ukorrigeret geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget ved beregningerne. Ved korrigeret geneafstand kan staldanlæg være screenet bort som følge af afstand, og der kan være korrigeret for vindretning samt lugtreducerende teknologi. Vægtet gennemsnitsafstand er afstanden fra det beregnede lugtcentrum til de forskellige områdetyper. Det fremgår af tabellens sidste kolonne, at genekriteriet er overholdt i nærværende sag.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Munklindevej 38	0	NY	142	142	184	Ja
 Søbjergvej 79	0	NY	142	142	572	Ja
 Munklindevej 43	0	NY	308,3	308,3	1349,4	Ja
 Bording By, Bording	0	NY	423,6	402,4	5705,5	Ja
 Skygge By, Engesvang	0	NY	423,6	423,6	2361,8	Ja

Konsekvenszonen for lugt er beregnet til 444 meter. Konsekvenszonen er det område, som identificerer hvilke naboer, der vil kunne blive udsat for lugtpåvirkning af en vis styrke. Disse naboer betragtes efter praksis som hørings- og klageberettigede. Ejere af beboelse og beboere inden for konsekvenszonen er blev orienteret om ansøgningen.

Kommunen vurderer

Den reelle lugtpåvirkning fra husdyrbrugets staldanlæg vil afhænge af flere forhold. I den forbindelse er det i det konkrete tilfælde væsentligt, at der typisk er vind fra sydøstlig retning på de tider af året, hvor temperaturen er højest, og lugtafgivelsen dermed som regel vil være størst. Lugtpåvirkningen vil dog generelt kunne minimeres ved grundig rengøring af de overflader, som husdyrgødning og foderrester afsættes på samt ved minimering af det tidsrum, som håndtering af husdyrgødning fra staldene foretages i.

Ud over de mulige lugtgener fra staldanlægget kan der forekomme lugtgener i forbindelse med håndtering af husdyrgødning. Gødningshåndtering sker primært ved udmugning i forbindelse med skift af dyr, samt ved udbringning forår eller efterår.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at lugt fra staldanlægget ikke vil medføre væsentlige gener for naboerne. Lugtgenerne er beregnet til at ligge under de fastlagte beskyttelsesniveauer for lugt. Det vurderes, at det er sikret, at risikoen for væsentlige lugtgener for boliger i byzone, visse områder i landzone og enkeltboliger uden landbrugspligt er begrænset og ikke ud over, hvad der må forventes af en husdyrproduktion af den i projektet angivne størrelse.

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste at:

- Lugtgenekriterierne er overholdt i forhold til alle tre område- /beboelsestyper i det konkrete tilfælde
- Projektets gennemførelse ikke vil medføre væsentlige, forøgede lugtgener fra produktionsanlægget
- Husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og vilkår 7 for godkendelsen – drives på en sådan måde, at lugtpåvirkningen på omgivelserne fra staldanlægget minimeres, og så de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier overholdes, og lugtgenegrænserne dermed ikke overskrides i mere end en procent af tiden.

Støj

Ansøgers oplysninger

De væsentligste støjkloder i forbindelse med husdyrbruget er beskrevet i nedenstående tabel:

Støjkilde	Placering/beskrivelse	Driftstid
Ventilation	På kyllingehusene	Døgnet rundt, men varierer med størrelsen på kyllingerne.
Lastbiler	Ved indblæsning af foder og korn i siloer	45-60 minutter ca. 3 - 4 gange pr. måned ved indblæsning af foder, primært i dagtimerne, samt i høst når kornsilo fyldes.
Landbrugsmaskiner	Udmugning og transport af dybstrøelse fra staldene til markstakke	Udbringes til markstakke umiddelbart efter at kyllinger er sendt, samt ved udspredning forår og efterår. Udmugning tager ca. en arbejdsdag og sker 8 -9 gange /år.
Lastbiler	Afhentning/aflevering af kyllinger	Afhentning af kyllinger sker hver 6. uge og som udgangspunkt om natten. Det tager 7-8 timer. Aflevering af nye kyllinger sker i dagtimerne og tager ca. 1 time.
Landbrugsmaskiner	Markarbejde	Primært marts – november. Vil i spidsbelastnings-situationer forekomme uden for normal arbejdstid.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at afstanden til nærmeste naboejendom er så stor, at ejendommens faste anlæg m.v. ikke vil give anledning til støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre væsentlige gener for de omkringboende. Hvis der kommer velbegrundede klager over støj fra produktionsanlægget, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for, at de specifikke krav, som fremgår af vilkår 10, er overholdt.

Endvidere vurderer Ikast-Brande Kommune, at der ikke vil være væsentlige problemer eller gener i forhold til rystelser som følge af husdyrholdet og produktionen, samt opbevaring og håndtering af husdyrgødning m.v.

Nærmeste fuglebeskyttelsesområde er Skovområde syd for Silkeborg, der ligger cirka 15 km fra staldanlægget. Ikast-Brande Kommune vurderer, at støjen fra husdyrbruget ikke vil påvirke området på grund af afstanden og at disse områder ikke ligger i vindretningen.

Støv

Ansøgers oplysninger

Støvkilder på ejendom er støv fra kyllingestaldene, støv ved håndtering af foder og halm, samt eventuel støv, der fremkommer ved transport på vejen, der går ind til ejendommen ude fra den offentlige vej (Munklindevej). Ansøgers vurdering er at overgangen til flexmodellen ikke vil medføre væsentlig flere støvgener og at eventuelt støv kun sjældent kan registreres uden for bedriften.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at eventuel støvafgivelse fra produktionsanlægget ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne, blandt andet i kraft af vejenes beskaffenhed, udkørselsforhold fra ejendommen og placeringen af læhegn.

Fluegener og uhygiejniske forhold

Ansøgers oplysninger

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr. Der er for nuværende ikke problemer med fluer og der sker ingen aktiv bekæmpelse udover, at der anvendes net ved indgang til kyllingehusene. En mulig årsag kan være, at der anvendes spagnum som strøelse, hvilket giver dårlige betingelser for opformering af fluer og fordi der foretages en grundig rengøring af stalde i forbindelse med holdskifte. Vurderingen er, at med de få fluer på ejendommen kombineret med net ved indgange til kyllingehusene, vil nabobeboelserne ikke blive udsat for alvorlige fluegener fra Munklindevej 37.

Der vil på ejendommen blive foretaget en effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, hvis det bliver nødvendigt.

Ansøger har en serviceaftale omkring rottebekæmpelse med godkendt virksomhed. I øvrigt sikres en god renholdelse i og omkring staldene, så der ikke forefindes foderrester, der er tilgængelig for eventuelle skadedyr.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at ejendommens forebyggelse og bekæmpelse af flue- og skadedyr er tilstrækkelig. Ansøger skal kontakte Ikast-Brande Kommune straks, hvis der konstateres rotter på ejendommen. Jævnfør vilkår 9 kan Ikast-Brande meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjerne fra Aarhus Universitet, om flue- og rottebekæmpelse på ejendomme med husdyr.

Lys

Ansøgers oplysninger

Lys i staldene

I kyllingehusene er der almindelige lysstofrør, der er tændt 18 timer i døgnet, hvoraf de 2 timer er med reduceret lys i forbindelse med overgang til fuld mørke. Lyset styres af timer.

Udendørslys

Den udendørs belysning består pt. af lamper på gavl af værksted mod nord, på øst gavlen af kyllingehus 1 og på vest gavlen af kyllingehus 2. Alle lamperne med undtagelse af lampen på stald 2 er sensorstyret.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at belysning ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende på grund af anlæggets placering og udformning samt driftsform.

Affald

Ansøgers oplysninger

Affaldstyper	Mængder	Placering/ beskrivelse	Bortskaffelse
Plast primært til afdækning af husdyrgødning	Små mængder	Bag staklade	Genbrugsplads
Spildolie	Mindre end 200 l	Maskinhus/værksted	Genbrugsplads
Pap/papir	Små mængder	Maskinhus/værksted	Genbrugsplads
Jern/Metal	Små mængder	Maskinhus/udenfor	Skrothandler
Døde dyr	Afhentning 1 – 2 gange pr. mdr.	I container, placeret på befæstet areal ved vest gavlen af stald 2. Containeren sættes ud til Munklindevej før afhentning	DAKA
Medicinrester	Intet		
Emballage fra rengøringsmidler	25 stk. (dunke)	Værksted	Genbrugsplads

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer ud fra ovenstående skema, at bortskaffelse af døde dyr sker på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes, og at bortskaffelse af øvrigt affald sker miljømæssigt forsvarligt, når *Ikast-Brande Kommunes Regulativ*^{ix} for erhvervsaffald efterleves.

Olie- og kemikalieopbevaring

Ansøgers oplysninger

På ejendommen er der 2 olietanke. En dieselolietank på 4.000 liter, der er placeret i maskinhuset. Tanken står på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Tankning af diesel sker på en plads med fast og tæt bund, således at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Derudover er der en olietank på 1.200 liter placeret ved den vestlige gavl af kyllingehus 2. Olietanken med fyringsolie er en sikkerhedsforanstaltning, der bruges til opvarmning af kyllingestaldene i tilfælde af at halmfyret går i stykker. Motorolie/hydraulikolie opbevares i værksted på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.

Der opbevares ikke kemiske bekæmpelsesmidler ejendommen. Rengøringsmidler til anvendelse ved rengøring af stalde opbevares i værkstedet og de tomme dunke afleveres på genbrugsplads. Spildolie opbevares i tromler på en palle i maskinhuset. Spildolie afleveres til genbrugsplads.

Der er ingen medicinopbevaring på ejendommen.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at *Olietanksbekendtgørelsen*^x skal overholdes. Især gøres der opmærksom på kapitel otte om egenkontrol.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at ansøger tager de nødvendige forholdsregler til opbevaring af olie og kemikalier for at sikre mod forurening. Endvidere vurderes det, at placeringen af olietanken ikke udgør nogen risiko for forurening af jord, overflade- og/eller grundvand.

Transport

Ansøgers oplysninger

Ejendommen har tilkørsel direkte fra Munklindevej.

I efterfølgende tabel ses hvilken betydning ændringen af produktionen vil få for antallet transporter til og fra ejendommen.

Tabel 1, oversigt over antal transporter pr. år

Antal transporter	Nudrift	Ansøgt drift
Handelsgødning	2	2
Tilskudsfoder fra Foderstoffirmaer	35-40	35-40
Transport af husdyr til og fra ejendommen	ca. 75	60-80
Diesel /fyringsolie	5-7	5-7
Fast besøg af dyrlæge	1-2	1-2
DAKA	12-20	12-20
Transport af husdyrgødning til markstakke	60-65	60-65
I alt	190-211	190-211

Overgangen til flexmodellen med indbygget fleksibilitet vil kun have bagatelagtigt betydning for antallet af transporter. Den primære ændring kan være, at antallet af årlige transporter i forbindelse med afhentning/levering af kyllinger vil kunne variere, som følge af, at den fremtidige godkendelse giver mulighed for varierende afgangsalder. Det vil sige antal hold pr. år kan variere og dermed også hvor tit der skal leveres/afhentes kyllinger. Antallet af transporter til og fra arealer er ikke medtaget da det ikke bliver påvirket af overgang til flexmodellen. Ansøger vurderer, at transporter fra og til ejendommen ikke giver større gener for omkringboende, heller ikke for beboerne på naboejendommen Munklindevej 38, 7441 Bording, da den ligger øst for Munklindevej og mere end 50 meter ned ad en privat vej.

Ansøger anser godt landmandskab for en del af et godt forhold til naboer og omkringboende. Der vises hensyn, og det tilstræbes, at transporter med dyr, foder og husdyrgødning ikke foretages på søn- og helligdage. Ansøger vurderer, at der ikke er tæt bebyggede områder på ruten.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at antallet af transportere er normalt for denne type og størrelse af husdyrbrug. Kommunen vurderer, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil give væsentlige gener for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes.

Spildevand

Ansøgers oplysninger

Fra staldanlægget føres alt spildevand fra vask af stalde og foderrekvisitter og lignende til to procestanke placeret nord for de to staldbygninger. Procesvandet udbringes efterfølgende på grønne arealer af ejer.

Der er ingen vaskeplads. Vask af maskiner sker ofte i forbindelse med rengøring af stalde. Eller på græsdækket areal.

Tagvand fra stuehuset og maskinhus/værkstedbygning ledes til faskine. Fra de resterende bygningerne er der ingen opsamling.

Spildevand fra toiletterne i stuehuset og i maskinhus/værkstedbygning afledes til nedsivningsanlæg.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune bemærker, at der ikke bygges nyt i forbindelse med det ansøgte og vurderer, at afledning af vaskevand og spildevand fra staldanlægget, samt afledning af sanitært spildevand sker efter gældende generelle regler.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Der er på husdyrbruget ingen gyllebeholder eller møddingsplads. Husdyrgødningen fra kyllingehusene placeres i markstakke og placeres så gældende lovgivning overholdes. Alle markstakke overdækkes umiddelbart efter husdyrgødningen er placeret i marken.

Kommunen vurderer

Ifølge *Husdyrgødningsbekendtgørelsen*^{xi} vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst ni måneders produktion normalt være tilstrækkeligt til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler.

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af det oplyst, at opbevaring af husdyrbrugets husdyrgødning vil ske på en måde, som er i overensstemmelse med de generelle miljøregler, og at overholdelsen af de generelle miljøregler vil medvirke til at begrænse den mulige påvirkning af det omgivne miljø fra opbevaringsanlæggene.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Krav om anvendelse af BAT

Et husdyrbrug skal reducere ammoniakemissionen til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forbindelse med en miljøgodkendelse eller miljøtilladelse, hvis ammoniakfordampningen overstiger 750 kg NH₃-N pr. år. BAT er ikke en statisk størrelse, men ændrer sig som følge af den teknologiske udvikling. Kravet om begrænsning af forurening ved anvendelse af BAT bidrager således til at sikre et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

Kravene til den maksimale emission (emissionsgrænseværdien) er fastlagt i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* bilag 3. Kommunen kan dog i særlige tilfælde fravige kravet, hvis ansøgeren godtgør, at det konkret ikke vil være proportionalt at opfylde kravet i forhold til hvad, der er økonomisk eller teknisk muligt som følge af den eksisterende indretning og drift.

Husdyrbrug, der er omfattet af IE-direktivet, skal ud over ovenstående generelt leve op til principperne om anvendelse af BAT, som disse er foreskrevet i EU-kommissionens såkaldte BAT-konklusioner med tilhørende BAT-referencedokumenter (BREF).

Det aktuelle husdyrbrug har i ansøgt drift en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, hvorfor ammoniakemissionen skal reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af BAT. Da husdyrbruget er omfattet af IE-direktivet, skal det derudover generelt leve op til principperne om anvendelse af BAT, som disse er foreskrevet i EU-kommissionens BAT-konklusioner med tilhørende BAT-referencedokumenter (BREF).

I det følgende er BAT for husdyrbruget vurderet i forhold til Ikast-Brande Kommunes niveau for BAT. Ved Ikast-Brande Kommunes vurdering i relation til BAT indgår – ud over gældende national lovgivning – Miljøstyrelsens Teknologi-blade, Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning, klagenævnsspraksis samt kravene i EU-kommissionens seneste konklusion og referencedokument om BAT for intensivt opdræt af fjerkræ og svin.

Vurderingen af anvendelsen af BAT skal efter lovgivning og praksis i hovedtræk ske i forhold til følgende områder: Valg af teknik med henblik på reduktion af ammoniakemission, råvarer, energi, vand, management m.v.

BAT – teknik med henblik på reduktion af ammoniakemission

Ansøgers oplysninger

Herunder er der foretaget en beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdien) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Beregningerne er foretaget efter de retningslinjer og beregningsmetoder der fremgår af Miljøstyrelsens standardvilkår for BAT fra 2011.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	1.819	0	1.819
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	1.819	0	1.819
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT overholdt?	-	-	Ja

Med udgangspunkt i BAT- beregninger foretaget i husdyrgodkendelse.dk vurderes BAT-kravet at være overholdt.

BAT – råvarer

Ansøgers oplysninger

Til kyllingerne anvendes færdigfoder og korn, hveden er enten købt eller dyrket på ejendommen. Færdigfoderet er tilsat både aminosyrer, enzymer og fytase, og for at tilpasse kyllingerne deres næringsstofbehov i den aktuelle periode anvendes der fasefodring, minimum fire blandinger. Den aktuelle fodring reducerer derved udskillelsen af kvælstof og fosfor.

Ifølge BREF-dokumentet er det nødvendigt, for at reducere dyrenes N-udskillelse, at det sker en tilpasning af foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), hvilket blandt andet sker ved at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/disponible næringsstoffer samt ved at tilsætte foderaminozyrer. Derudover nævnes det, at visse fodertilsætninger, herunder enzymer, kan forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det med henblik på at reducere dyrenes fosforudskillelse BAT at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase. BAT kravet til fodring på ejendommen anses som opfyldt.

BAT – vand og energi

Ansøgers oplysninger

Vand: Der foretages daglig tjek af drikkevandsinstallationer med henblik på at undgå unødigt spild. Lækager identificeres og repareres. Staldene rengøres med højtryksrensere efter hvert hold.

Miljøstyrelsen har ikke opstillet egentlige branchespecifikke krav til vandforbruget i forbindelse med fastlæggelsen af de vejledende BAT-standardvilkår, idet forbruget vil afhænge af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom.

I henhold til BREF er det med henblik på at reducere vandforbruget BAT at rengøre stald og inventar med højtryksrensere efter hver produktionscyklus, at foretage regelmæssig tjek af drikkevandsanlæg for at undgå spild, registrere vandforbruget, samt at finde og reparere eventuelle lækager. Vedrørende anvendelse af drikkevandssystemer benyttes system med drikkenipler og opsamlingsbakke. Det er noteret i BREF, at der er såvel fordele som ulemper ved alle systemer, samt at der ikke var tilstrækkeligt data til at opnå en BAT-konklusion.

Sammenholdes tiltag med henblik på reduktion af vandforbruget med BREF-dokumentet vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT. I forbindelse med kommende investeringer vil muligheder for vandbesparelser endvidere indgå i overvejelserne.

Energi: Ansøger tilsigter løbende at reducere energiforbruget på ejendommen. På ejendommen er der en blanding af mekanisk og naturlig ventilation i de to kyllingehuse. I stald 1 foretaget luftskiftet i de første 2-3 uger efter holdskift ved naturlig ventilation. Efterfølgende når kyllingerne bliver større stiger ventilationsbehovet og som følge deraf bliver der behov for at anvende det mekaniske ventilationsanlæg. I stald 2 er der et "Cirkel" ventilationsystem, hvor nogle af ventilatorerne køre minimalt i perioder med lav ventilationsbehov.

Begge ventilationsanlæg optimeres løbende og deres indstillinger justeres.

For at reducerer energiforbruget foretages der desuden rengøring af ventilationsanlæg i forbindelse med rengøring af staldene. Ligeledes rengøres lysarmaturer for at sikre det nødvendige lys ved brug af så få lyskilder som muligt. Tidsrummet for anvendelse af lys er styret efter et lysprogram, der er programmeret ud fra kravene i lovgivningen.

BAT vedrørende energiforbrug: Miljøstyrelsen har ikke opstillet egentlige branchespecifikke krav til energiforbruget i forbindelse med fastlæggelsen af de vejledende BAT-standardvilkår, idet forbruget vil afhænge af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom. I henhold til BREF er det med henblik på at reducere energiforbruget BAT at anvende naturlig ventilation. Når der anvendes mekanisk ventilation,

er det BAT at optimere udformningen af ventilationssystemet samt at undgå modstand gennem hyppigt eftersyn og rengøring af ventilationssystemet.

BAT – management

Ansøgers oplysninger

Dele af den danske fjerkræbranche har med "Assured Chicken Quality Programme." (ACQP) lagt nogle normer, der må anses for BAT. Den daglige drift af ejendommen foregår efter princippet "godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse", således at anlægget giver mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne. Bedriften har en opbygning, der gør det nemt, at føre tilsyn med dyr og produktionsanlæg hver dag. Ejer udføre selv små reparationer, når det er nødvendigt, og såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service. Døde dyr fjernes dagligt fra staldanlæggene.

Der er tilknyttet fagkonsulenter, der efter behov gennemgår bedriften.

Kompost baseret på spagnum og kyllingemøj fra staldene opbevares i overdækkede markstakke eller udsprede direkte på marken. Markstakkerne overdækkes med plastik og placeres væk fra følsomme receptorer som vandløb, N-følsom natur og naboer.

Procesvand (primært rengøringsvand) opsamles i opsamlingsbeholder med betondæksel og udsprede på grønne arealer i henhold til gældende regler.

Fravalgte BAT-virkemidler

Ansøgers oplysninger

Med udgangspunkt i at staldene er indrettet med staldsystemet fast gulv og strøelse, som er det eneste staldsystem til slagtekyllinger i Danmark og med baggrund i resultatet af beregninger fra husdyrgodkendelse.dk vurderes BAT-kravet at være overholdt.

Med udgangspunkt i BAT- beregninger foretaget i husdyrgodkendelse.dk, der viser at BAT-kravet er overholdt, er øvrige teknologier fravalgt.

Samlet vurdering om anvendelse af BAT

Ikast-Brande Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til principperne om anvendelse af BAT i forhold til valg af teknik med henblik på reduktion af ammoniakemission, fodring, ressourceforbrug og management m.v.

Ikast-Brande Kommune vurderer – i lighed med en udmelding fra Miljøstyrelsen i maj 2017 – at kravene i den seneste BAT-konklusion i meget vid udstrækning er indeholdt i den nugældende regulering, herunder i reglerne om miljøgodkendelse af husdyrbrug og de generelt gældende regler om placering, indretning og drift af husdyrbrug, de generelt gældende regler om opbevaring og anvendelse af husdyrgødning samt reglerne om gødningsregnskab og indberetning deraf. Af samme grund finder Ikast-Brande Kommune, at dele af den foreskrevne vilkårsfastsættelse i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* § 36 er overflødig, idet dele af indholdet følger af generelt gældende, danske regler.

Generelt vurderer Ikast-Brande Kommune, at ansøger er opmærksom på at der løbende kan være gode muligheder for at optimere forureningsbegrænsende foranstaltninger, renere teknologi, at minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer samt muligheder for at udskifte miljøfarlige stoffer med mere

miljøvenlige ligesom det vurderes, om der kan være mulighed for, at arbejdsgange og processer kan blive mindre belastende for miljøet.

I forlængelse heraf gør Ikast-Brande Kommune særligt opmærksom på følgende generelt gældende regel i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* § 43, som er udtryk for BAT, **og som husdyrbruget skal efterleve fra tidspunktet for meddelelsen af nærværende miljøgodkendelse:**

Den, der er ansvarlig for driften af husdyrbruget, skal gennemføre og overholde et miljøledelsessystem, herunder

- 1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold
- 2) fastsætte miljømål
- 3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål
- 4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

Husdyrbruget skal kunne dokumentere, at der gennemføres og overholdes et miljøledelsessystem i overensstemmelse med de krav, der er nævnt i nr. 1-5, digitalt eller i form af dokumenter. Dokumentation skal opbevares i fem år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Ikast-Brande Kommune vurderer således sammenfattende, at husdyrbruget – ved efterlevelse af vilkårene for denne miljøgodkendelse og de generelt gældende miljøregler – lever op til principperne om anvendelse af BAT.

Miljøkonsekvensrapport

Baggrunden for udarbejdelse af nærværende miljøgodkendelse er, at Ikast-Brande Kommune ved tilsyn og tidligere afgørelser har overset, at husdyrbruget skal have en miljøgodkendelse på grund af antallet af stipladser (mere end 40.000 kyllinger ad gangen). Husdyrbruget var i drift på det tidspunkt, hvor godkendelsespligten – i den danske udmøntning af EU-reglerne – alene var defineret ud fra antallet af dyreenheder. Husdyrbruget var ikke godkendelsespligtigt i den sammenhæng, og det har ikke i mellemtiden foretaget ændringer, som har kunnet medføre forøget forurening. Med baggrund i dette har Ikast-Brande Kommune, efter aftale med ejer, efter omstændighederne i sagen og de almindelige retsgrundsætninger, valgt selv at indhente de oplysninger, der er nødvendige for at kunne træffe en afgørelse om miljøgodkendelse efter de nugældende regler i *Husdyrbruglovens* § 16 a, stk. 2.

I forbindelse med miljøgodkendelsen af kyllingeproduktionen på Munklindevej 37, 7441 Bording, er der hverken nybyggeri eller forøgelse af produktionsarealet, og efter sagens særlige omstændigheder finder Ikast-Brande Kommune det ikke nødvendigt, at indhente eller udarbejde en egentlig miljøkonsekvensrapport.

Alternativer, eller ophør af driften

Hvis miljøgodkendelse efter flexmodellen ikke foretages – vil den fremtidige drift være produktion af kyllinger, der afsættes når de er 32 dage gammel og med indsætning af maksimalt 40.000 stk. kyllinger pr. hold. Alternativet vil ikke nødvendigvis være mere gunstig for miljøet, end hvis miljøgodkendelse efter flexmodellen gennemføres og de opstillede vilkår i miljøgodkendelsen efterleves. Tilsvarende vil alternativet ikke nødvendigvis medføre en mindre miljøbelastning end det ansøgte.

Ved driftsophør forstås i denne forbindelse:

- ophør af alle aktiviteter på husdyrbruget
- når husdyrbruget har meddelt kommunalbestyrelsen, at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under stipladsgrænserne i § 16 b, stk. 2 i *Husdyrbrugloven*
- situationer omfattet af § 59 a, i *Husdyrbrugloven*, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 16 b, stk. 2, i *Husdyrbrugloven*.

Ved eventuelt ophør af produktionen, vil der efter Ikast-Brande Kommunes opfattelse ikke ske en væsentlig indvirkning på miljøet fra produktionsanlægget, hvis:

- staldanlæg samt husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt
- miljøfarligt affald bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler.

Der gøres opmærksom på, at IE-husdyrbrug – i henhold til § 46 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* – senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i *Jordforureningsloven*^{xii}. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Kommunens samlede vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set, at den ansøgte ændring af husdyrbruget, ved overholdelse af de stillede vilkår, ikke indebærer en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Ikast-Brande Kommune vurderer endvidere, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at:

- 1) der er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik
- 2) energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt
- 3) mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet
- 4) produktionsprocesserne er optimeret, i det omfang det er muligt
- 5) affaldshierarkiet, jævnfør *Miljøbeskyttelsesloven*, iagttages
- 6) der, i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik
- 7) der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige klagen skal indgives senest den 18 april 2019.

Følgende kan klage:

Ansøger, miljø- og fødevareministeren, Styrelsen for patientsikkerhed samt enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Desuden kan visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *Husdyrbrugloven*, klage.

Du klager via Klageportalen, som du finder via klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Du logger på Klageportalen med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Ikast-Brande Kommune via Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Ikast-Brande Kommune. Hvis Ikast-Brande Kommune fastholder afgørelsen, sender Ikast-Brande Kommune klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Ikast-Brande Kommune. Ikast-Brande Kommune videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter, om du kan fritages. De nærmere betingelser for at blive fritaget kan du se på nævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af godkendelsen i klageperioden, og mens eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jævnfør *Husdyrbruglovens* § 90. Det skal ske indenfor seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen

Kristian Andreassen Miljømedarbejder Landbrug & Virksomhed	
--	--

Interessentliste for høringsperiode og offentliggørelse

Kopi af udkast til afgørelse inkl. bilag sendt til nedenstående med 30 dages frist til at kommentere udkastet:

Ansøger: Henrik Gammelgaard, Munklindevej 37, 7441 Bording

Orientering om at udkast foreligger, og at der er 30 dages frist til at kommentere udkastet er sendt til:

Ejere og brugere af følgende nabobeboelser:

- Munklindevej 38, 7441 Bording
- Søbjergvej 83, 83A, 83B og 83C, 7441 Bording
- Ruskærvej 9

Kopi af afgørelsen inkl. bilag sendt til:

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V – e-mail: ae@ae.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø – e-mail: dnikast-brande-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund,

- Hovedkontor – e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Den centrale miljøafdeling, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle – e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V – e-mail: natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling – e-mail: ikast-brande@dof.dk

Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N – e-mail: husdyr@ecocouncil.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark v./ Formand Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup – e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 1017 København K – e-mail: fbr@fbr.dk

Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Nord, Falstersvej 10, 8940 Randers SV – e-mail: senord@sst.dk

Bilag

Kortbilag 1: Situationsplan over husdyrbruget, Munklindevej 37,7441 Bording

Kortbilag 2: Husdyrbrugets placering i forhold til byzone, sommerhusområde og lokalplan i landzone, som er udlagt til boligformål m.m.

Kortbilag 3: Kategori 1-, 2- og 3-natur, Natura 2000-områder, samt områder udpeget som potentiel ammoniakfølsom skov.

Kortbilag 4: Arealer registreres som beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3

Kortbilag 5: Bortledning af tagvand.

Bilag 1: Oversigt over lovgivning

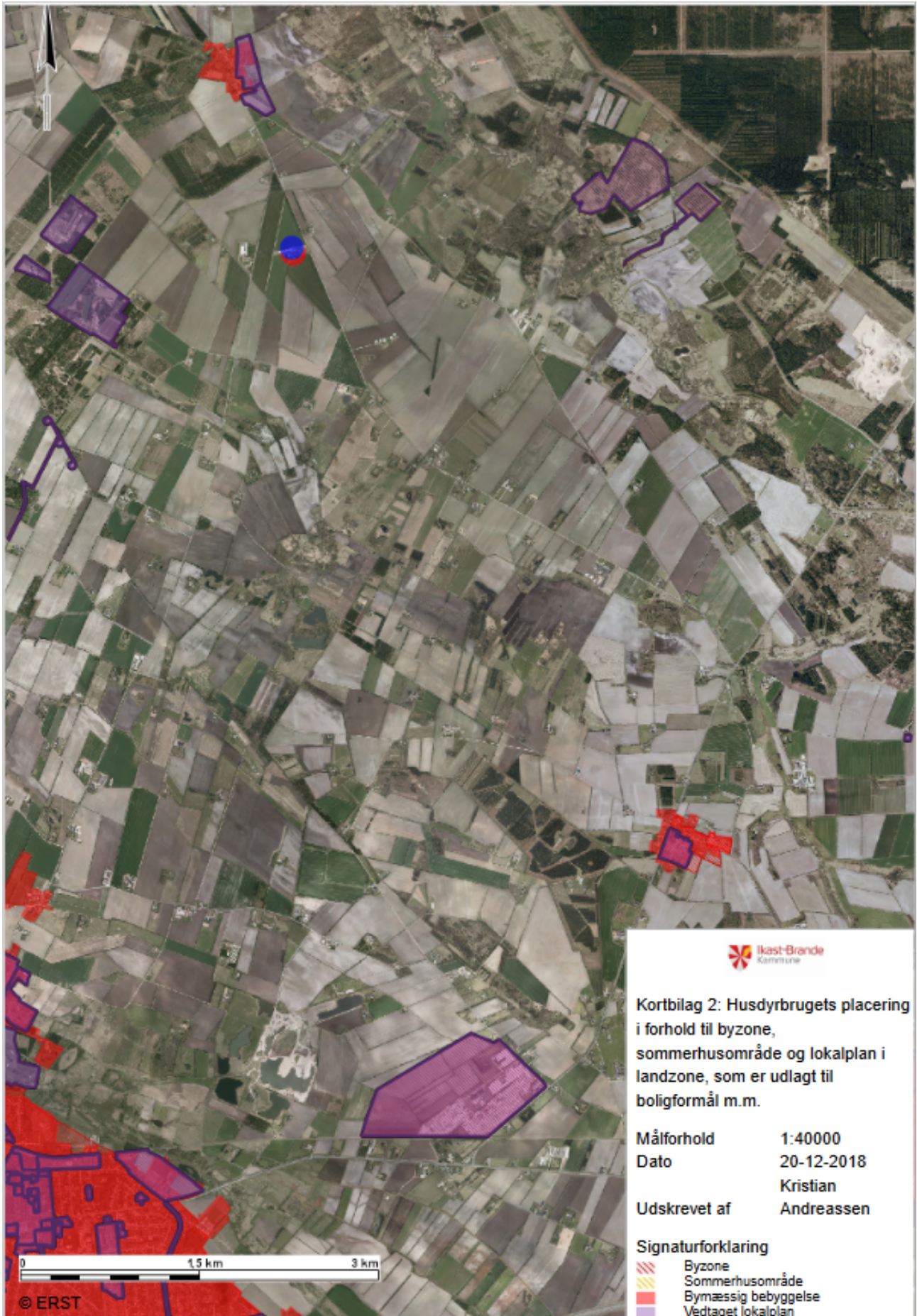
Bilag 2a+2b: Beredskabsplan med kortbilag

Kortbilag 1

Situationsplan over husdyrbruget, Munklindevej 37, 7441 Bording

Bygningsnummer	Anvendelse
1 (benævnt stald 1 i ansøgning)	Slagtekyllinger
2 (benævnt stald 2 i ansøgning)	Slagtekyllinger
3	Halmlade
4	Lager
5	Maskinhus / Værksted
6	Halmfyr
7	Stuehus
8	Kornsilo
9	Fodersiloer til stald 1
10	Fodersiloer til stald 2

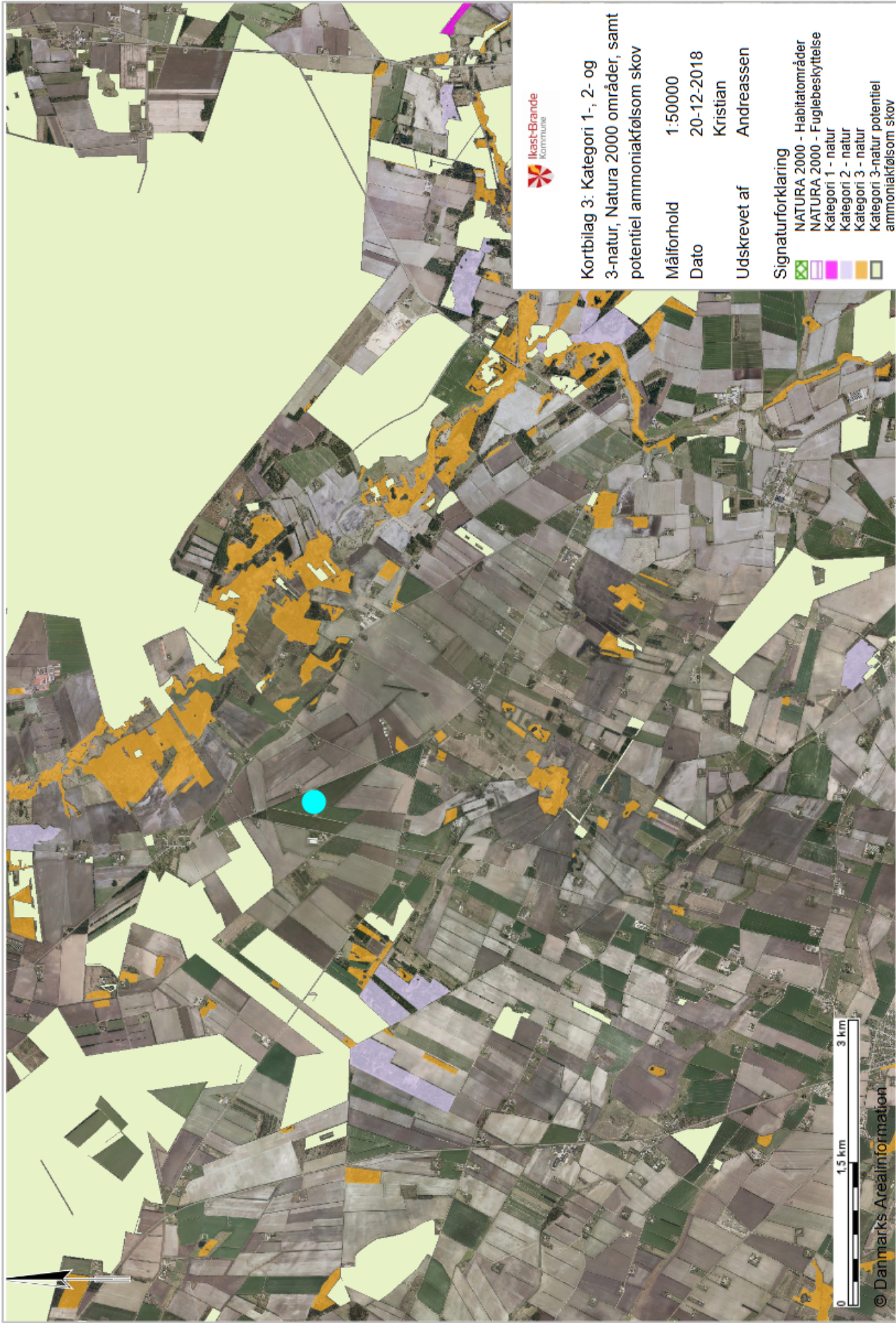

Kortbilag 2: Husdyrbrugets placering i forhold til byzone, sommerhusområde og lokalplan i landzone, som er udlagt til boligformål m.m.

Målforshold 1:40000
 Dato 20-12-2018
 Kristian
 Udskrevet af Andreassen

Signaturforklaring

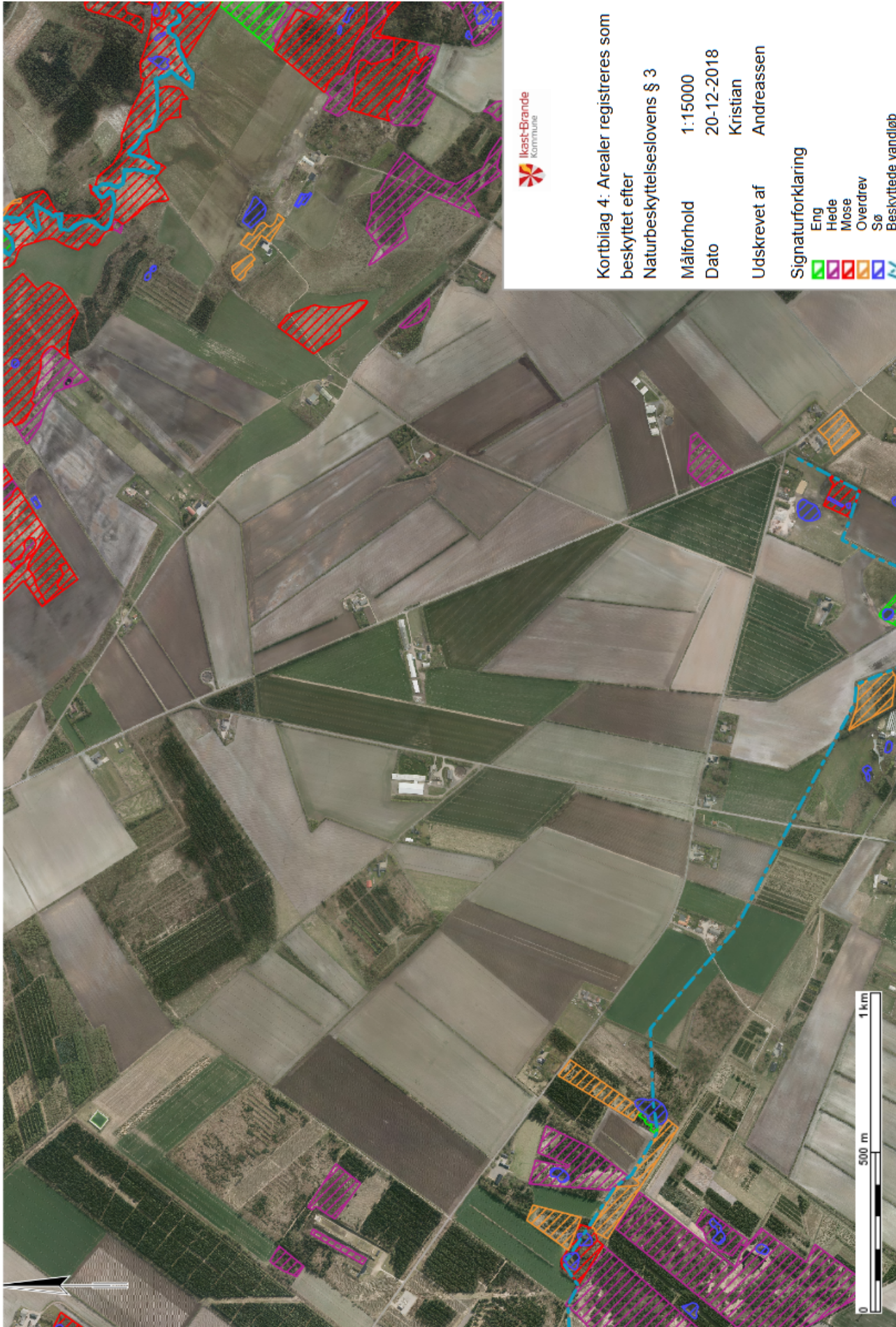
- Byzone
- Sommerhusområde
- Bymæssig bebyggelse
- Vedtaget lokalplan

Kortbilag 3: Kategori 1-, 2- og 3-natur, Natura 2000 områder, samt potentiel ammoniakfølsom skov

Målforshold 1:50000
 Dato 20-12-2018
 Udskrevet af Kristian Andreassen

Signaturforklaring
 NATURA 2000 - Habitatområder
 NATURA 2000 - Fuglebeskyttelse
 Kategori 1 - natur
 Kategori 2 - natur
 Kategori 3 - natur
 Kategori 3-natur potentiel ammoniakfølsom skov

Kortbilag 4: Arealer registreres som beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3

Målforhold 1:15000
 Dato 20-12-2018
 Udkrevet af Kristian Andreassen

- Signaturforklaring
- ▨ Eng
 - ▨ Hede
 - ▨ Mose
 - Overdrev
 - Sø
 - Beskyttede vandløb

Bygningsnummer	Anvendelse	Bygningsnummer	Anvendelse
1	Slagtekyllinger	5	Maskinhus / Værksted
2	Slagtekyllinger	6	Halmfyr
3	Halmfade	7	Stuehus
4	Lager		

Afledning af tagvand: Tagvandet fra bygning 5 føres til brønde og ledes derfra videre til faskine vest for bygning 5. Tagvandet fra resterende driftsbygninger ledes direkte til jordoverflade.

Bilag 1

Oversigt over lovgivning

ⁱ Lovbekendtgørelse nr. 1020 af 6. juli 2018 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (*Husdyrbrugloven*).

ⁱⁱ Bekendtgørelse nr. 1467 af 6. december 2018 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (*Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*).

ⁱⁱⁱ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet).

^{iv} Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (omarbejdning) (med senere ændringer) (IE-direktivet).

^v Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 af lov om forurennet jord (med senere ændringer) (*Jordforureningsloven*).

^{vi} Lovbekendtgørelse nr. 966 af 23. juni 2017 af lov om miljøbeskyttelse (med senere ændringer) (*Miljøbeskyttelsesloven*).

^{vii} Lovbekendtgørelse nr. 1122 af 3. september 2018 af lov om naturbeskyttelse (*Naturbeskyttelsesloven*).

^{viii} Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (med senere ændringer) (EF-habitatdirektivet).

^{ix} Ikast-Brande Kommunes Regulativ for erhvervsaffald kan findes på: http://www.affaldoggenbrug.ikast-brande.dk/media/2683951/regulativ_for_erhvervsaffald_2012.pdf

^x Bekendtgørelse nr. 1611 af 10. december 2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (*Olietanksbekendtgørelsen*).

^{xi} Bekendtgørelse nr. 1076 af 28. august 2018 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (*Husdyrgødningsbekendtgørelsen*).

^{xii} Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 af lov om forurennet jord (med senere ændringer) (*Jordforureningsloven*).

**Beredskabsplan
for**

**Munklindevej 37
7441 Bording**

Indholdsfortegnelse:

TELEFONNUMRE	4
BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS	5
KEMIKALIE- OG OLIESPILD	6
STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE	7
STRØMSVIGT	8
BILAG 2B Kort over ejendommen	9

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes i bygning 5 (værksted / maskinhus i en mappe i værkstedet.

Kopi af beredskabsplanen findes i stuehuset (bygning 7) i mappe på kontoret.

Kort materiale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Vandboringer/brønde
- Kemikalielager (rengøringsmidler)
- Dieseltanke/olietanke og olieoplæg
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Slukningsmateriel
- Afbrydere til vand og strømafbryder m.v.
- Flugtveje for dyr/frigørelse mm.

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

	Telefon	Træffes i Tidsrummet
Ejer	22791515	
Miljømyndighed	99603370	Mandag: tirsdag 9.30-14.00 Onsdag: Lukket Torsdag: 9.30 -17.00 Fredag: 9.30-13.15
Ved ulykke eller brand ring	112	Døgnavagt
Lægevagt	113	
Tandlægevagt	97101097	Mandag-fredag: 8.00-17.00
	40515162	Fredag: 18.00-19.00 Lørdag: søndag 10.00-11.00 og 12.00-13.00
Landbocenteret	86821666	8.00 - 16.00
Dyrlæge	22778725	Mulighed for vagttelefon
Foderstofforretning	33686000	Mulighed for vagttelefon
Elektriker	97141044	Døgnavagt
Smeden	40275141	Næsten altid
VVS	40275141	Næsten altid
Ventilationsfirma	72175555	Døgnavagt

BRAND-OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet – RING 112 – oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra.
- Hvad er der sket og at det er en gårdbrand.
- Er der tilskadekomne – hvor mange?
- Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget.

Kontakt også ejeren Henrik Gammelgaard på tlf. 22791515

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskort.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlevér denne mappe sammen med kortmaterialet.

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed.
- Hvor det brænder.
- Brandens omfang.
- Hvor der er adgangsveje.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan afhjælpe situationen:

- *Brandslukkere – se kortbilaget for placering.*

KEMIKALIE-OG OLIESPILD INSTRUKS

Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie – RING 112 – oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer, der ringes fra.
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud.
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt ejeren, Henrik Gammelgård på tlf. 22791515.

kontakt miljømyndighederne på tlf. 99603370.

Hvis det er aktuelt forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til drænbrønd placeret (se vedlagte kort). Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. Afhængig af mængden og art.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Minilæsser eller traktor med frontlæsser i Bygning 5
- Halm baller i bygning 3 og 4
- Mini Big placeret vest for bygning 3
- Samt kattegrus placeret værksted bygning 5.

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbyrder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand

Hovedhane til vand er placeret i forrum til kyllingestalden i bygning 1.

Forrummet findes i sydøst hjørne af bygning 1.

Elektricitet

Hovedafbryder El/ El-tavle er ligeledes placeret i forrum til kyllingestalden i bygning 1. Nye sikringer opbevares enten ved El-tavle eller i pult placeret i forrummet.

STRØMSVIGT INSTRUKS

Vurdér om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller, at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

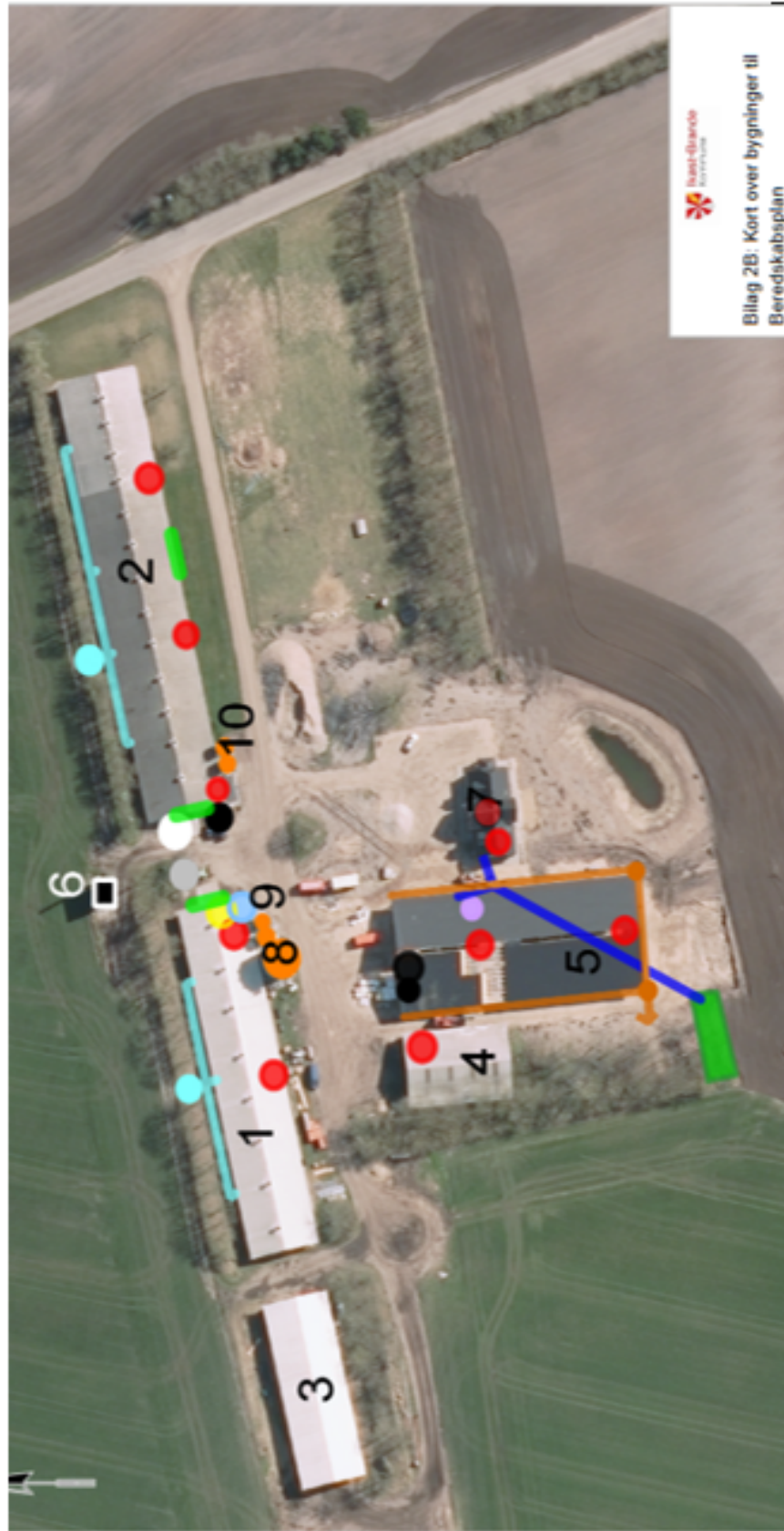
Ved strømsvigt, ring til Eniig og forhør om varigheden af udfaldet.

Telefon nr. 78 72 17 45

Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator. Nødstopgeneratoren er placeret i maskinhus og flyttes til placering umiddelbart uden for forrummet i stald 1.

Tilkoblingen sker ved at der føres ledning fra nødgeneratoren ind i forrummet hvor der er et stik til formålet.

Bilag 2b

Bilag 2B: Kort over bygninger til Beredskabsplan

Bygningsnummer	Anvendelse	Bygningsnummer	Anvendelse	Anvendelse	Foder / Kornsiloe
1	Slagtekylninger	6	Halmfyr		Hovedafbryder EL
2	Slagtekylninger	7	Stuehus		Hovedafbryder vand
3	Halmblade	8	Kornsiloe		Flugtveje
4	Lager	9	Fodersiloe til stald 1		Olieopbevaring (tanke og tromler)
5	Maskinhus / Værksted	10	Fodersiloe til stald 2		Procesvand kyllingeohuse
					Brandslukkere
					Døde dyr
					Afledning tagvand til faskine
					Afledning spildevand til nedslivningsanlæg
					Vandboring
					Trykflaske